

Remissvar: Promemorian Sveriges medlemskap i Nato (Ds 2022:24)

Bakgrund

Socialdemokratiska Kvinnoförbundet (S-kvinnor) motsätter sig flera av slutsatserna i promemorian "Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge – konsekvenser för Sverige" (Ds 2022:7) som låg till grund för Sveriges medlemsansökan till NATO. Framför allt delar vi inte bedömningen att medlemskapet inte skulle påverka Sveriges möjligheter att främja grundvärden i svensk utrikes- och säkerhetspolitik, inklusive arbetet för kärnvapennedrustning.

Förslagen

6.2 Godkännande av nordatlantiska fördraget

S-kvinnors utgångspunkt är att Sverige ska förbli militärt alliansfritt och inte söka medlemskap i Nato.

Ett Natomedlemskap innebär ett perspektivskifte för svensk säkerhetspolitik. Som medlem riskerar Sveriges bedömningar, ställningstaganden och uttalanden i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor att påverkas av Natos doktrin.

S-kvinnor ser påtagliga risker med att ett medlemskap leder till militär upprustning och slutenhet på bekostnad av samverkan och dialog. Det skulle allvarligt påverka Sveriges roll för en självständig utrikespolitik, diplomati och nedrustning, framför allt kärnvapennedrustning.

Vikten av att ha en självständig utrikespolitik har blivit tydlig under Sveriges pågående medlemsförhandlingar. De eftergifter som regeringen gör och kan komma att göra mot Turkiet visar på Natos brister. Avsaknaden av konsensus och diplomati i hanteringen av den svenska ansökan visar att Nato inte är en organisation som kan ena sina medlemmar kring demokrati och mänskliga rättigheter. Den svenska utrikespolitiken får aldrig kompromissa med dessa värden.

Ett Natomedlemskap riskerar att leda till att nationella avvägningar om säkerhet beslutas utanför Sveriges gränser, utan insyn och transparens, vilket S-kvinnor anser skulle vara ett demokratiproblem.

Om Sverige blir medlem i Nato måste det vara ett absolut krav att Sverige förblir en kärnvapenfri zon i såväl freds- som eventuell krigstid. S-kvinnor vänder sig därför särskilt mot promemorians skrivning att "Ett medlemskap i Nato omfattar ett åtagande till organisationens kärnvapendoktrin och den strategiska avskräckningen."

Som eventuell Natomedlem måste Sverige även gå före övriga Natoländer och underteckna FN:s konvention om kärnvapenförbud (TPNW) som Sverige röstat för men ännu inte undertecknat.

7.1.2 Befogenheter för regeringen att begära stöd av Nato

Redan idag har regeringen rätt att begära stöd i form av militära styrkor av en stat som är medlem i Europeiska unionen eller i Nato. Sverige är också bundet av en solidaritetsplikt till andra EU-stater enligt Lissabonfördraget samt EU-fördragets bestämmelse om kollektivt självförsvar i händelse av väpnat angrepp. Sverige har även undertecknat en solidaritetsförklaring med Storbritannien.

S-kvinnor anser inte att ett Natomedlemskap tryggar Sveriges säkerhet mer än de samarbeten vi redan har.

Om Sverige blir medlem i Nato välkomnar S-kvinnor förslaget att medgivande från riksdagen ska krävas i de särskilda fall där svenskt stöd med väpnade styrkor till annat Natoland kan bli aktuellt.

9. Konsekvenser

S-kvinnor motsätter sig flera av slutsatserna som promemorian kommer fram till.


Vi anser inte att ett svenskt Natomedlemskap höjer tröskeln för militära konflikter och därmed ger en konfliktavhållande effekt i norra Europa.

Vi anser att Sveriges möjlighet att fortsätta stå upp för folkrätt, mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet riskerar att påverkas negativt, vilket redan medlemsförhandlingarna visat på.

Vi anser att Sveriges förutsättningar att vara en stark röst för nedrustning, icke-spridning och rustningskontroll kraftigt försvåras som medlem i Nato. Att inget Natoland röstade för FN:s konvention om kärnvapenförbud är ett tydligt tecken på att engagemang mot kärnvapen inte går att förena med Natomedlemskap.

Vi delar dock promemorians slutsats att ett Natomedlemskap kommer att förändra förutsättningarna för krigsmaterielexport, men saknar en analys av vad detta får för konsekvenser. Vi ser med stor oro på hur detta kommer att påverka svensk vapenexport och export av krigsmateriel, som vi anser bör upphöra.

2022-11-16



Annika Strandhäll

Förbundsordförande S-kvinnor